

GYŐRI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP, A GYŐRI FÜGGETLENSÉGI és 48-as PÁRT KÖZLÖNYE.

Helyben: Előfizetési á.a.: Vidéken:
 egész évre . . . 16 K — f. egész évre . . . 20 K — f.
 félévre 8 K — f. félévre 10 K — f.
 negyedévre . . . 4 K — f. negyedévre . . . 5 K — f.
 egy óra 1 K 50 f. egy óra 1 K 80 f.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. RAAB GÉZA.
 FELELŐS SZERKESZTŐ:
BÉKEFI DEZSŐ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Baross-ut 18. szám. I. emelet. Telefon 445.
 Hirdetések árszabály szerint számíttatnak.
 Egyes szám ára 6 fillér.
 Nyiltér sora 50 fillér.

Szabó István és a testnevelés.

Szabó István országgyűlési képviselő a képviselőház mai ülésén az ifjuság s a nemzet jövőjére oly nagy fontossággal bíró testnevelés érdekében a következő tartalmú, kiváló ügyismeretre valló beszédet mondotta:

T. Ház! Felszólalásom tárgyát a testnevelés kérdését választotam, melyről itt sajnos csak ritkán esik szó, pedig aligha van közöttünk olyan, aki annak nagy fontosságáról se volna meggyőződve.

Tények alapján el kell ismernünk, hogy az igen tisztelt kultuszminiszternek e téren sem érheti szemrehányás, mert minden alkalmat megragadott, mindent előbbre vevve a mi hála Isten szép sikerrel is járt. Mindent készséggel elismerve, célom mégis csak az lehet, hogy reá mutassak oly körülményekre, melyek a testnevelés kérdésénél szerény véleményem szerint tisztázandók, illetve megoldásra várnak.

A testnevelés kérdését csak akkor vehetjük előbbre, ha teljesen tisztában vagyunk azon céllal, a melyt szolgálni és elérni akarunk. Iskoláink testnevelését nem szabad a különféle sportegyesületek működésével összeegyeztetni, az iskolában az erőfejlesztés csak eszköz lehet a célhoz, mert mi a test edzése által segédkeztet kívánunk nyújtani a szellem művelődéséhez, a mennyiben ez egyáltalán az edzett test által befolyásolható. Közoktatásügyi kormányunk nagyon jól felismerte azt, hogy a szellemi és testi nevelésnek nem egymást legyőzni, hanem egymást kiegészíteni kell. Kérdés tehát csak az lehet, hogy a testnevelésnek eddig kiegészített módzatai fedik-e a kitűzött célt?

Sok szép és hasznos dolgot hallottunk a kultuszminiszter ur által egybehozott testnevelési anketen, szerintem azonban még nem jutottunk el az arany középponthoz, melyet ép ez ügynél kiválóan fontosnak tartok.

A mai kor igényei az ifjuságot, sajnos nagy szellemi megterhelésnek teszi ki, okvetlen szükséges tehát, hogy a tornaszat által oly testi gyakorlatok végeztesse, a melyek a gyermek fáradt agyát pihentetik.

Szerintem szigorúan öröködni kell a fellet, hogy a testi gyakorlatok a gyermek neméhez, korához és alkotásához képest úgy válasszassanak, hogy az egyes gyakorlatok ne önmagukban, hanem csak azok ismétlése után idéztesse elő némi fáradtságot és hogy akkor midőn a különféle tagokat vagy szerveket működtetjük, ne bravuros sikereket hajhászunk, hanem egyszerű gyakorlatok végzésénél inkább a könnyed kivitel és szép testtartásra fektessük a fősúlyt. A torna óra alatt még egyoldalú bajok se képeztesse

felmentést, mert a legtöbb esetben lesznek oly gyakorlatok, melyeket ha nem végezhet a láb, majd végez a törzs és kar vagy megfordítva.

Nagyon természetcs, hogy én ott csak általános szempontokat hangoztathatok. Az athletikának az iskolában való meghonosítását csak korlátozott arányban ajánlhatnám és főképp az uszást és korcsolyázást, vagyis oly gyakorlatokat, melyek a testet erősítik és edzik, másrészt pedig az ifuságot szabad idejében is előnyösen foglalkoztatják. Különösen kiemelni kívánom az igen tisztelt miniszter ur azon intézkedéseit, melyek a leányok testnevelésének előmozdítását célozzák, kik miután kevesebb szabadságot élveznek, illetve kevesebbet mozoghatnak szabadon mint a fiúk és tekintve hivatásukat, még inkább reá vannak a tornára utalva.

Kívánatosnak tartom, hogy az igen t. miniszter ur segédkeztet nyújtson ahhoz, hogy a főiskolák a testnevelést rendszeresen kultiválhassák akár torna, akár pedig az athletikának különféle nemeiben.

Elismert tény, hogy a testnevelésnek, nemcsak a testi és szellemi fejlődésre van előnyös kihatása, hanem már a gyermekben a rendnek és mértékletességnek érzetét keleti, fejleszti nemkülönben a bátorságot, gyors felfogást és elhatározást.

Sokkal inkább áll pedig az a felnőtt ifjakra nézve, kiknek fellépése tanúsítja, hogy a testnevelésnek, esetleg sportnak kultiválása a jellemre is van kihatással. Egyáltalán a lélek céljainak megvalósításához csak az edzett test szolgálhat eszközül.

És amidőn az igen tisztelt kultuszminiszterünk azon nemes eszmével foglalkozik, hogy az erkölcsnevelést miképp kellene nálunk és hathatósan érvényesíteni azt állítom, hogy a szakszerűen vezetett testnevelésnek ez irányban is igen nagy hasznát vehetjük, mert akárhány példa mutatja, hogy tornával, sporttal foglalkozó ifjaink férfias, önzetetes és realis viselkedéssel tűnnek ki.

A testnevelés szakszerű vezetését célzatosan ismételve hangsúlyoztam, mert tudjuk, hogy annak tulhajtása és rossz alkalmazása érzés helyett satnyulást egészség helyett betegséget eredményezhet.

De tovább megyek, én a szakszerű vezetéstől még azt is elvárom, hogy a testnevelés, élvezetesen és buzdító hatással legyen kezelve. Áll ez nem csak az alsó hanem a főiskolákra nézve is.

Az igen t. miniszter ur legutóbb nagy áldozatok árán az olimpiai kiküldetések által kívánta e célt szolgálani ami nem is maradhat hatás nélkül.

De a ház szives engedelmével röviden körvonalmazni fogom miképp gondolám én e célt elérni.

Egyes produktiók bemutatása csak szalmatüzet szokot kelteni. Az ember egész lényét átható igaz ambícióit az által hiszem elérhetőnek, ha azt alapos szakszerű tudás által befolyásoljuk. — Vegyük pl. a vívást. Mindaddig a míg valaki nem bír ütem érzéssel, az nem vivni, hanem csak verkedni tud. Verekedéssel is lehet sikereket elérni, de sportszerű realis sikereket, a melyek egy in elligens egyénre buzdítólag hatnának, más alapon mint az ütem iránti érzék felébresztésével elérni nem lehet. A céltalan és szakszerű vezetés közti különbséget kívánom tehát kimutatni a testnevelés kérdésénél, amidőn ezt a példát felhozom és röviden megvilágítom.

Nem elég a rendelkezésünkre álló idő formával vagy athletikával kitölteni, szükséges, hogy az szakszerűen legyen vezetve.

Hiába forgatjuk azt a kardot amíg ellenfelünk mozgásait fokozza a kar vibrálásig át nem érezzük, lehetetlen a mozgások illetve vibrálás közötti u. m. holt pontot kitalálni, mely holt pontnak vagyis tehetetlen állapotnak rugószerű kihasználása adja meg egyedül a biztos és realis sikert.

Ebből látható tehát, hogy az ifjuságnál ahol oly kevés idő jut a testnevelés kultiválására, mennyire szükséges, hogy azt oly kezekre bizzuk, melyek alapos kiképzés által lettek azon fontos feladatra előkészítve.

Erre való tekintettel báor vagyok hasonlóan mint az 1897. március 5 én itt elmondott beszédemben a következőket panasolni:

Szükségesnek tartanám, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban egy külön osztály a litassek fel, melybe egy jeles orvos, paedagogus és tornatanár álljon a cél szolgálátában, mely osztály a testnevelés minden ügyét intézné beleértve az összes egészségügyi intézkedéseket is.

Ezen ügyosztály külső szervei gyanánt állandó szakfelügyelők neveztesse ki, kik az intézkedések végrehajtását ellenőriznék és a szükséges hiányokra tennének előterjesztést.

Okvetlen szükségesnek tartanám a már rég függőben levő kérdés megoldását vagyis a tornatanár képzésnek törvény útján való rendezését (tudtommal eddig csak rendelet intézkedik) vagyis államivá tételét és 3—4 évre való kiegészítését olyképen, hogy a képesítés paedagogiai és gyakorlati ismeretek megszerzése mellett lehetőleg az orvosi ismeretek oly mérvű megszerzésével legyen összekötve, hogy a tornatanár az egészség-tan tanítására is képes legyen.

E mellett az athletikának különféle nemeit is ismertetni lehetne a tanárképző nő-

Asztalos és kárpitozott
BUTOROK

Alakult 1864-ben.

ALKALMAS KARÁCSONYI AJÁNDEKOK!

Rendkívül nagy választékban a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig legolcsóbban szerezhetők be:

Schacherl József Győr, Király-utca 14. raktárában.

GYŐR LEGRÉGIBB BUTORÁRUHÁZA.

Szolid kiszolgálás.

Saját kárpitós műhely.

Olcsó árak.

Alakult 1864-ben

vendégeivel. Csak ily módon képzelhetjük el, hogy a tornatanár feladata magaslatán álljon, teljesen tisztában legyen azon élettani behatásokkal, melyek a mozgás által testben és lélekben beállanak.

Meg tudja ítélni hely, idő- és egyének szerint a gyakorlódó anyag helyességét, hogy a tesiti vagy szervezeti gyengeségben és hibákban szenvedők számára is üdvös munkát fejthessen ki, mert hiszen a testgyakorlatra ezeknek van elsősorban szükségük.

Ezzel kapcsolatban méltányosnak találom, ha a tornatanárok rég vajdó fizetés-rendezése is elintéztetnek.

Szükségesnek tartanám az elemi népiskoláktól egész a legmagasabb tanintézetig, legyenek akár állami, községi, felekezeti vagy magániskolák, szigorúan kötelező tétel a módszeres testnevelésnek, különös súlyt helyezve pedig a tanító és tanítónőképzők növendékeinek elméleti és gyakorlati testnevelésére.

Végre kérem a tornatermek, iskolaudvarok és játszótérek fokozatos kibővítését s a testgyakorlás különféle céljaira való alkalmazhatóságot.

Ezeket voltam bátor a t. Ház, illetve a t. kultuszminiszter urnak figyelmébe ajánlani. A költségvetést elfogadom.

Az adóreform.

(III.) A miniszterelnöknek ez az engedménye mozgásba hozta a napisajtónak azokat az organumait, melyek főleg a kereskedelmi és ipari érdekek védelmezését ismerik egyik sarkalatos programpontjuknak. Ezek a lapok a kétszer-kétszörös homlokegyenest ellenkező számvetéssel azt sütötték ki, hogy a kérdéses koncessiót Wekerle a különben is alacsony adózó agrárizmusnak a kereskedelem és ipar rovására tette.

Ez a ráfogás teljesen tarthatatlan, mert Wekerle a közteherviselés tekintetében egyik társadalmi osztályt se favorizálta soha s a kereskedelem és ipar érdekeit éppen úgy istápotha, figyelemre méltatta, mint a többi osztály érdekeit. Hogy többet ne említsünk, a főrendiháznak 1907. évi február 9-ikén tartott ülésében kijelentette, hogy nem lehet Magyarországról azt mondani, hogy tisztán

A „Györi Napló” tárcája.

Tarkaságok.

(Biztosítás kabálopás ellen.) Szilágyi Dezső mondta, hogy az emberi furtang nagygobódásával lépést kell tartania a védekezésnek és a büntetésnek. Ezt az akxiomát kezdik megszívlelni a nagyvárosokban, ahol évenként leleményesebb fogásokhoz nyulnak a kabáttolvajok. A kávéházi élet fejlődésével föllendül a kabátlópás is s ez ellen eddig vajmi kedves védelmet nyújtott a garderober nevezetű intézmény. Bécsben a tolvajoknak ez az iparága létrehozott egy újfajta biztosítási metódust. Részvénytársaság alakult nagy alaptőkével, amelynek főtetelei igen kedvezőek. A kávéházba járó vendég évente 3 kor. 20 fillért fizet és ezzel az összeggel megváltja a kabát, vagy a bunda személyes gondozását. Aki nem jár mindennap kávéházba, hanem esténként kívánja a kabátját biztosítani, az negyven fillér biztosítási díjat fizet.

Ez a biztosítás Bécsnek ötszáz nyilvános helyiségére terjed ki, tehát aki általános összeget fizet, annak a kabátja mind az ötszáz helyen biztos. A maximális kártérítési összeg, amit a biztosító társaság egy egy kabát után fizet, 500 korona. A legkitűnőbb városi bundát sem értékeli többre. A bécsi újítás Budapesten is hódít, — melyik bécsi divat nem hódít Budapesten? — és már itt is tekintélyes számú nyilvános helyen teheti le a vendég a kabátját gond nélkül.

Természetes, hogy a reform megrefor-

agrikultur állam; az ipar már is oly jelentékeny tért foglal el, hogy a nemzeti produkciónak kétötödét representálja.

Az említett vád akkor állhatna csak meg, ha Wekerle a földadónal tett koncesszió folytán előállítandó hiányt valami uton módon valamelyes adó alakjában a kereskedelemre és iparra akarrá át háritani, ami pedig Wekerlének eszeágában sincs. De különben már másfajta engedményeket is tett, amelyek inkább a kis embereknek, a kereskedelemnek és iparnak lesznek könynebségére. Így az adómentes létminimumot 600 koronáról 800 koronára emelte, az általános kereseti adónál a kontingentálát, tehát a pótdó kivethetését a kereskedelmi és iparkamarák kívánására elejtette és késznek nyilatkozott a pénzügyi bizottságban arra, hogy a progressiv jövedelmi adókulcsát, az alsó és középfokon az osztrak témárok megfélemlen mersékli.

Egyébiránt helytelen dolog, egy nagyszabású pénzügyi alkotásba az osztályharcot bevinni. Helytelen dolog, már ezért is, mert a társadalmi osztályok egymásra való kölcsönhatásánál fogva, ami az egyik osztálynak kedvező, az közvetve a másiknak is javára szolgál.

A képviselőház pénzügyi bizottsága eddig a földadóval, a házadóval, a tőkekamat és a járadékadóval részben pedig az általános kereseti adóval végzett. Öszinte sajnálattal konstatáljuk, hogy a tőkekamat és járadékadó kérdésében túllőtt a célon.

Az adóreform arra számítva, hogy alacsonyabb kamatláb mellett nagyobb lesz a mozgó tőkék bevallása, a tőkekamat és járadékadó kulcsát a mai 10 százalékról 5 százalékra szállította le.

Hasztalan mutattak rá Széll Kálmán és Wekerle arra, hogy a magas tőkekamat adó miatt a záloglevelek emissiója nagyon nehéz, hogy minél olcsóbb és kedvezőbb forgótőkét kell teremtenünk, hogy a pénzintézetek a magasabb adót és kamatot a beevőkkel fizetetik meg, hogy a magas tőkekamat adó az apró existenciákat sújtja legjobban, hogy az

málta a tolvajfurfangot is. A tolvajok átvedlettek csalókká és a következő módon dolgoznak: Két csirkefogó összebeszél, bemegy a kávéházba és két asztalnál, jó messzire egymástól, helyet foglal. Az egyik kabáttal jön, egészen értéktelen kabáttal, amelyet a másik elemel. A kabátjafoszort vendég, — mikor már a társa lőtávolon tul van, — fölugrik, lármát üt, rendőrért kiált. A kabátot persze negyven fillérrel biztosította. A társaság, amelynél nyomban panaszt tesz, legalább is tizszeresét fizeti a kabát értékének. Ép ezért ajánlatos lenne, ha mielőbb megalkulna a kabátbiztosítás kijátszása ellen biztosító társaság.

(A kormányzó hang) Disztíngvált társaság előtt mutatta be Klupathy Jenő professzor és Berger Krisztián a technika új csodáit, a hanggal és fényvel való kormányzást. Irtak róla a lapok, milyen ördögösen hozza működésbe a hang és a fény ad indító szerkezeteket, hogyan lövi ki a torpedót, hogy létre villamoskapcsolást, stb. A hallgatóság nem győzte csudálni a gyönyörű kísérleteket, amelyek befejeztével melegen gratuláltak a két zseniális föltalálót. Az egyik jelenvolt tanár, akinek azonban nem a fizika szakmája, savanyu mosolylyal rázta meg Klupathy kezét.

— Kedves kolléga ur, mondotta neki, az ön találmánya nem is olyan meglepő, amint ön gondolja.

— Hogyan? — kérdezte megütődve a fölfedező.

— Hát kérem, — felelt a papucshős

adókulcsnak leszállítása a magyar pénzpiac érdekében van, hogy Ausztriában a tőkekamatadó I. és fél-3 százalék közt ingadozik, hogy a tőkekamatadóemelését Németország se vonta be a pénzügyi reform keretében: a pénzügyi bizottság a tőkekamatadó kulcsát egy szavazattöbbséggel, a mai 10 százalékban állapította meg.

Ez a határozat méltán keltett ország-szeret megütözést: és amennyire helyesejűk, hogy Wekerle egy adókulcsnak meghatározásából tárcakérdést nem csinált, éppen olyan biztosan számunk arra, hogy a képviselőház bölcsessége ebben a magyar pénzpiacot is érintő fontos kérdésben Wekerlének eredeti javaslatát fogja magáévá tenni.

Várjuk a pénzügyi bizottság további tárgyalásait s ha szükségét látjuk, az adóreform méltatására még visszatérünk.

Mindenesetre óhajjuk, hogy ez a jelentékeny és Wekerle nevéhez fűződő alkotás ósdi adórendszerünket tegye végre egyszerűbbé, igazságosabbá és arányosabbá.

A rejtelmes Ujváros.

Hogyan segítsenek.

A hivatalos város ugyancsak meglehet akadva Ujváros azon részével, hol a legszegényebb néposztály lakik, mely a közterhekhez csak nehezen, s így is csak a legminimálisabb összeggel járul, de részben éppen szegénységük folytán olyan állapotba juttatták az általuk lakott helyet, hogy a közegészség védelmére már a hatóságnak kell beavatkozni.

A cigánytelep néven nevezett területről van szó s főleg a Tüz- és Zuga-utcák körül. Az apró kis házikók a szó szoros értelmében csak lakószobából állnak s a legtöbbször a legszükségesebb mellékhelyiséget sem építették meg. A kis házakban nagyon sok a lakó, a legtöbbszörben nemcsak a főbérő lakik a családjával, hanem „ágyra járókat” is tartanak.

Ezek a zsufolt s amellet hiányosan felszerelt lakások a közegészségügynek a legnagyobb ártalmára vannak.

Ezzel természetesen a legvisszásabb

hírben álló tanár, — az én feleségem már régóta csinálja azt, amit önök most bemutatnak. Ő is hanggal kormányoz, sőt mi több, ettől a hangtól nyomban működésbe jönnek a háziszerek.

Az egész társaság pompásan mulatott az elmés, de mindenesetre nagyon őszinte vallomáson.

(A képviselő menyasszonya.) A t. Ház leghosszabb járatu szónoka, Nagy György, akit általában a rokonszenves székelynek neveznek, vőlegénysorban van. Menyasszonya egy nagyon szép kolozsvári leány, már hetek óta Pesten van, hogy választottjának szónoklataiban gyönyörködjek. Sűrűn eljár a Házba a hetes karzatra, a melyet képviselők hozzátartozói számára tartanak fönn. Nagy György persze igyekszik kivágni a rezet és gyakran csak azért beszél, mert ott van a menyasszonya. Megtudja ezt Wekerle Sándor és megfogja a kitűnő Gyurka egyik barátját.

— Kérlek csináljatok már valamit. Kapicitáljátok ezt a Nagy Gyurkát, hogy nőszüljön már meg. A menyasszonyának beszél óraszámra és mi is kénytelenek vagyunk lenyelni.

— Nem jó lesz kegyelmes uram, mert vidéki a leányzó, ha pedig asszony lesz, mindennap eljön.

— Nem ismerik a házasságot — szól ravaszul, szemeit hunyorgatva a miniszterelnök. Ha már a férje lesz nem félek. Akkor — az asszony veszi át a szót.

helyzet áll elő, az ott lakók a szabályrendelet értelmében kötelesek a csatorna alapdíjat fizetni s ők maguk pedig a legjelentősebb egészségügyi viszonyok közt élnek. Az utcák olyanok mint Konstantinápoly legelhanyagotabb, legpiszkosabb részében.

Van ugyan szabályrendelet, hogy a háztulajdonosok kötelesek minden két lakás után egy klozetet építtetni s ha a háztulajdonos ezt nem teszi, úgy a város elvégezetheti az építést az illető tulajdonosok terhére. Ennek a szabályrendeletnek azonban itt érvényt szerezni nem lehet.

Az amugy is kisértékű házak tulajdonosai terhelve s így a város nem tudná a kiadásait fedezni.

Már pedig ily elhanyagolt állapotban ekkora területet még sem szabad hagyni, mert ez kiváló melegágyul szolgálhatna járvány esetén.

Az egyedüli, mit a város ezen a téren a helyzet szanálására tehet, hogy a háztulajdonosokat, mint a közegészségügy ellen vétőket bünteti mindaddig, míg a követelményeknek megfelelően nem intézkednek.

Hirek.

Gépkezelői tanfolyamok.

— A fa- és fémipari szakiskolában. —

A fa- és fémipariskolában Füleky József igazgató vezetésével december hó 9-én loccomobil-, cséplőgépkezelői és dinamógépkezelői tanfolyamok nyílnak.

Tanulóul felvétetnek a 18-ik életévüket betöltött fémiparosok, kik jó erkölcsi bizonyítványt és ipari foglalkozásukról megfelelő okmányt tudnak felmutatni.

Amennyiben a hely megengedi, a loccomobil- és cséplőgépkezelői tanfolyamra felvétetnek más önálló iparosok, gyárosok- és géptulajdonos gazdák is. A főlvetélnél előnyben részesülnek azok a fémiparosok, akik a stabilitázánfüttői vizsgát már letették és erről bizonyítványt tudnak felmutatni.

A dinamógépkezelői tanfolyamra főlvetetnek a fent jelzettek kivül még, amennyiben a hely megengedi: elektrotechnikai gyárak és vállalatok munkásai s azok, kik dinamógépet már kezeltek, vagy vezeték szereléssel már foglalkoztak és ezt igazolni tudják; valamint a gyárak, műhelyek tulajdonosai, hivatalnokai is. A főlvetélnél előnyben részesülnek azok a fémiparosok, akik a stabilitázánfüttői vizsgát már sikeresen letették és erről bizonyítványt tudnak felmutatni.

Megkivánják, hogy a tanfolyamba lépők magyarul írni és olvasni tudjanak és a számolás egyszerű műveleteiben jártasak legyenek.

Akik a tanfolyamot rendszeresen bevégezték s vizsgát tesznek, megfelelő gépkezelői bizonyítványt kapnak. A dinamógépkezelői bizonyítvány alapján az illetők erős elektromos-áramu vezetékek iparszerű berendezésére munkakönyvet válthatnak. Az előadások mindkét tanfolyamon hétköznapokon este, a gyakorlatok pedig vasárnap délelőtt tartatnak. A tanfolyamok tartama 12, illetve 9 hét. A tanfolyamok tandíja 16 korona, vizsgadíj 10 korona. A tanítási díj beírásakor, a vizsgálati díj a vizsga napján fizetendő le. Beiratkozni lehet december hó 6. és 8-án délelőtt 9—12 óráig és 7-én este fél 7-től fél 9 óráig.

A rendőrség mult hónapja.

Kimutatás.

A város november hónapi közbiztonságáról a következő kimutatás ad számot.

Lopás 54 volt, melyből 39 kiderített, emberélet ellen egy esetben követte el merényletet.

Hatóság és közcsend ellen 57, vallás és annak szabad gyakorlata ellen 1, tiltott könyöradománygyűjtésben 11, életveszélyes fenyegetéssel 6, közbiztonság ellen 31, közrend és közszemérem ellen 22, közegészség és testi épség ellen 62, tulajdonellen 6,

mezőrendőri 7, iparkihágás 3, ebmarás 4, öngyilkosság és kísérlete 3, hirtelen halál 8, gypmesteri razzia 8 esetben volt.

A közigazgatási fogdában 63 férfi és 25 nő volt az elmúlt hónapban ezek közül 14 férfit és 11 nőt illetőségi helyére toloncoltak.

Kiadtak összesen 125 cseléd és 58 munkakönyvet.

Szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk Baross-ut 18. szám (Arany János-utca 22. sz.) házba költözködtet át. Telefon 445.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy hátralékait haladéktalanul hozzánk juttatni sziveskedjenek.

— **Ferencek napja.** A városházán számosan keresték fel tisztelői Erdély Ferenc főmérnököt és dr. Szauter Ferencet, hogy névnapjuk alkalmával jó kívánságaikkal üdvözöljék — Ugyancsak ma ünnepelte a főgimnázium ifjusága és a tisztelők serege Acsay X. Ferenc igazgatót.

— **Az egyenesadók befizetése.** A belügyminiszter már most intézkedett, a vármegyéhez küldött rendeletével az 1909. évre esedékes állami egyenesadók befizetése tárgyában.

— **Írásszakértők kijelölése a győri kir. törvényszékhez.** A győri kir. törvényszéknél lemondás folytán megüresedett két írásszakértői tisztségre a nevezett kir. törvényszék megkeresése folytán a kamara az elnöki tanács javaslatára Pentsy József áll. polgári iskolai tanárt és dr. Szommer Ernő kamarai másodtitkárt hozta javaslatba.

— **Az ipartestület az ipartörvényről.** Az ipartestület az ipartörvénytervezetnek az ipari és kereskedelmi testületekről szóló fejezetét tárgyalta és annak módosított szövegét elkészítette s nyomtatásban kiadta. A kiadványt legközelebb ismertetjük.

— **Vizkelethy Lajos ügye a táblán.** Vizkelethy Lajos volt városi díjnok ügyét ma tárgyalta a kir. tábla. Vizkelethy azzal volt vádolva, hogy az általa beszédet vásárló korlátjegyeket újból értékesítette és ezáltal a várost 2 kor. eréjéig megkárosítván, a hűtlen kezelés bűnébe esett. Fegyelmi után Vizkelethy állását veszítette, a kir. ügyész pedig ellené feljelentést tett hűtlen kezelés bűntett miatt. A kir. törvényszék felmentette a vádlottat, mert cselekménye nem meríti ki a hűtlen kezelés tényálladékát, legfeljebb csalásról lehetne szó, de a sértett ez iránt feljelentést nem tett. A kir. tábla a mai tárgyaláson a kir. törvényszék tény megállapítását helyesbítette akként, hogy sem család sem hűtlen kezelés tényálladéka fenn nem forog, mert Vizkelethynek az szándékában sem lehetett. A mulasztást a jövedéki hivatal ellenőrző közege követte el, ki a korlátjegyeket nem szakította el, Vizkelethy pedig nem értékesítette azt újból, mert a tényállást, az általa előadott és meg nem cáfolat védekezése azt megcáfolja. A kir. tábla dr. Raab Géza védő és vádlott meghallgatása után a vádlottat a vád alól tárgyi tényálladék hiányából felmentette. A főügyész semmisségi panaszt jelentett be, mert a tábla által megállapított tényállás szerint is a hűtlen kezelés esete fenn forog.

— **Képviselőtestületi választás.** Rábatonán tegnap ejtették meg a képviselőtestület, tagjainak megválasztását Varga Pál elnöklete alatt. Megválasztották rendes tagokká Molnár Lászlót, Pápai Jánost, Veisz Antalt, Kálóczy Istvánt, Molnár Ignácot, Farkas Józsefet, Kertai Józsefet, Szabó Sándort és Kovács Istvánt, póttaggyá: Szabó Mihályt, Kálóczy Antalt és Bencze Istvánt.

— **Összbüntetés kiszabása.** Sándor Géza a „Győri Vasárnapi Ujság” szerkesztőjének összbüntetését most állapította meg a bíróság; összesen három hónap és három héten.

— **Légújó a város felett.** Ma délután fél 2 órakor a város fölött Wien felől érkező és Hajmáskér irányában elvonuló légújó haladt el.

— **Felolvasás a Fábcahidról.** A mint tegnapi számunkban már megemlítettük Martin János főmérnök f. hó 4-én, péteken este fél 7 órakor a Lloyd nagytermében a Rábcahid áthelyezéséről felolvasást tart. Hogy ezen nagyszabású mérnöki munka iránt, melyet néhány hónap előtt oly éber figyelemmel kísért városunk egész közönsége. A mérnök-gesület ezton is felkéri a nagyérdemű közönséget, hogy a fenntartott helyekért ma délig forduljon Jausz Lajos mérnökhöz (Rábcahid-áthelyezési társulat) és este pontosan megjelenni sziveskedjék, hogy a felolvasást a kitűzött időben meglehessen kezdeni.

— **Ösztöndíj adományozás.** A győri m. kir. állami fa- és fémipari szakiskola igazgatósága kérelmet intézett a kamarához a szakiskolánál rendszeresített s ezidőszent betöltetlen egyik 120 koronás ösztöndíj odaítélése iránt. A kamara elnöki tanácsa az ösztöndíjat az iskola tanári karának ajánlatára Hufnagel Károly I. éves tanulóknak adományozta.

— **Nagy-Megyer és Győr közötti telefonbeszélgetés díjainak leszállítása iránti kérelem.** Schlesinger Gyula nagy-megyeri kamarai kültag kérelmére felterjesztést intézett a kamara a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urhoz Nagy-Megyer és Győr telefonállomások közötti telefonbeszélgetések díjainak felére, vagyis 1 koronára való leszállítása, valamint Nagy-Megyer állomásnak a wieni interurban hálózatba való bekapcsolása iránt.

— **A győri izr. nőegylet 1908. december hó 12-én este fél 9 órakor tartja a Vigadó termeiben táncal egybekötött jótékony célú nagy hangversenyt.** Műsor: Magán-előadás. Tartja dr. Pogány Imréné; a) „Prélude” Rachmaninoff S.-tól; b) Concerto-phrase Strauss „Tavaszi hangok” keringője Bass R.-tól. Zongorán előadja dr. Flesch Emil; a) Magyar dal. b) Brahms Robert: „Összel”. c) Hermann György: „Csak egyszer mondj nekem igazat.” Éneklé Schmidt H. Jánosné. Zongorán kíséri Hatschek Jakab. Beethoven: V. szonáta op. 24. (tavaszi szonáta.) Hegedűn játsza: dr. Földes Mór. Zongorán kíséri dr. Pogány Imre. Magánjeleket. Előadja Radó Aranka. Az egylet külön meghívókat nem bocsát ki, főlülfizetéseket köszönettel fogad el s ezeket hirlapilag fogja nyugtázni. Jegyek Wolf Gyula könyvkereskedésében válthatók és a multság estéjén a pénztárnál. Helyárak: Zártszék 4 kor., karzat 2 kor., személyjegy 2 kor., diákjegy pedig csak az esti pénztárnál 1 kor.

— **Számonkérő szék.** Lippay Géza főispán elnökletével a városnál december 17-én a számonkérő szék ülést tart.

— **Lebontanak 17 házat.** Tegnap délután bizottsági ülést tartottak a város tulajdonát képező házak rendelkezésének megállapítása végett. A bizottság határozatának folyamánaképp valószínűleg 17 oly házat, melyeknek területére a város szabályozásához szükség van, fenntartásuk pedig különben is nagy összegbe kerülne.

— **Megbüntetett kabáttolvaj.** Simon ános koldus a mult hó végén ellopta Veszprémi Julia 17 koronát érő kabátját. A bíróság ítélkezett fölötte és három heti fogházra ítélte a szemérmetlen koldust.

— **Rablás miatt.** Horvát Péter boltiszolga 3 koronát kölcsönzött a nyáron özv. Farkas Imrénének, utóbb mikor visszakérte és Farkasné nem adta vissza Horvát megragadta Farkasné karját és a zsebéből kivette a pénzt. Farkasné emiatt Horvátot testisértés és rablás miatt feltelentette, kit a bíróság bűnösnek talált és egy heti fogházra ítélte. Horvát föllebbezett.

— **Singer Lajos Győr, Deák Ferenc-utca 5 legolcsóbb bevásárlási forrására felhívjuk olvasóink b. figyelmét.**

— **Karácsonyra** francia delén mtre 50 kr., mosó delén mtre 27 kr., 120 cm. széles gyapju kelme 60 kr., 120 cm. széles női posztó 1.20 kr., szines blous selymek 75 kr., szintartó voliersz mtre 25 kr. Csak karácsonyig Berger és Percel nagyáruházában Győr Baross-ut 12.

Próba szerencse! A legszerencsésebb osztálysorsjegyek a **győri dohánynagy-árudában Fleischmann Mór** főelárúsitónál kaphatók. Az I. osztályra egy egész 12 kor., fél 6 kor., egy negyed 3 kor., egy nyolcad 1 kor. 50 fillér.

— **Porosz szén** I-ső minőségű, dió vagy kocka kapható a városi gazdasági hivatalnál (Városház, II. emelet, 64. sz. alatt) a vevő pincéjébe szállítva métermázsánként 4 koronáért.

Dr. Raab Géza ügyvédi irodáját Baross-ut 18. számú házba (Arany János-utca sarok) helyezte át. Telefon 445.

Színház.

Műsor:

Csütörtökön: Vig özvegy
Pénteken: A szabin nők elrablása.
Szombaton: Koldusgróf.
Vasárnap este: Koldusgróf.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti terménytőzsde árjegyzés.

Zárlat d. u. 1 órakor.

Az árak 50 kilógrammonként.

Buza (októberi)	1129—30
Buza (áprilisi)	1229—13
Rozs (októberi)	919—80
Rozs (áprilisi)	1097—98
Zab (áprilisi)	892—93
Tengeri (májusi)	762—63

Kiadótulajdonos: a „GYŐRI NAPLO” ujságállalat.

Győr szab. kir. városi színház.

NYÁRAY ANTAL

a budapesti „Népszínház” kiváló művészeinek második vendégfellépte.

Folyószám 72. Páratlan. Bérlet 55. sz.

Pénteken 1908. dec. 4.

A szabin nők elrablása.

Bohózat 4 felvonásban.

Irták: Schönthán Pál és Ferenc. Fordította: Benedek.

Személyek:

Bányai Márton tanár	—	Vadász Lajos
Borbála, neje	—	Mezeiné Tili Róza
Etelka, leánya	—	Radó Aranka
Dr. Szilvassy Béla	—	Földessy Vilmos
Irma, neje	—	Pataki Riza
Endre fia, színészneven Szendeffi	—	Bakó Lajos
Retteg Fredolen színigazgató	—	Nyáray Antal
Rózsa, szobaleány	—	Füredy Ilonka

Folyó szám 73. Páros. Bérlet 56.
Holnap szombaton, 1908. december 5-én **Nyáray Antal** vendégfelléptével **Koldusgróf.** Regényes operette 3 felvonásban.

Szt. Lukácsfürdő gyógyfürdő, Buda.

Téli és nyári gyógyhely. Természetes forró-meleg

kénes források, iszapfürdők, iszapborogatások, zuhany-massage, vízgyógyintézet, szénsavas fürdők, villanyfényfürdők, gőzfürdők, kő- és kádfürdők, gyógyvizuszodák. Olcsó és gondos ellátás. Csúz. köszvény, ideg- és bőrbajok stb. felől kimerítő prospektust küld ingyen a Szt. Lukácsfürdő igazgatósága, Budán.

Angol és francia ruhák,

a legelegánsabb kivitelben

Kandl Róza

női varrótermében

Győr, Czuczor Gergely-utca 22. szám alatt készülnek.

SCHMIDL L. GYŐR
Hazánk elsőrangú gyára.
Kakaópor, csokoládé és finom cukorkák.
Egy napi termelőképesség 5000 kg.
Illusztrált árjegyzék ingyen!

Szent-Lukácsfürdői

„Kristályforrás”

ásványviz.

Étvágyat javít. — Gyomorrontást akadályoz. Kapható minden jobb fűszer és vegyeskereskedésben.

Főraktár:

Alexy Géza fűszerkereskedőnél Győr.

Egy tiszta fej

magáévá teszi azon vimányokat, melyeket az élelmiszer-vegyészet a gazdaasszonynak adományozott.

Dr. Oetker, a 12 filléres sütőpora, az élesztő pótlékául szolgál, és bábakenyereket, tortákat, linzi tésztákat és egyéb süteményeket és tésztákat, porhanyósabbá, nagyobbá, jobb ízűvé és könnyebben emészthetőbbé teszi.

Dr. Oetker, a 12 filléres felfúttporal, tejjel főzve, egy finom és olesó csemege ételt adnak gyermekek és felnőttek számára.

Dr. Oetker, a 12 filléres vanília cukorja, arra szolgál, hogy csokoládéknak, felfúttaknak, tejeknek, mártásoknak és krémeknek vanília íz adjon, és tejjel pótolja a drága vanília hüvelyket. Egy csomagocskának tartalma, megfelel 2—3 hüvely vaniliának.

Részletes használati utasítások minden csomagocskán. Minden gyarmatáru- stb. üzletekben, készletben. Szeriratok ingyenesen.

Dr. Oetker A., Bielefeld és Wien.

Győri Ujság könyvnyomda és kiadóvállalat, Győr, Fácán-utca 16.

Megkezdődő! a

Nagy Karácsonyi Occassio Vásár
Singer Sajos

Győr, Deák Ferenc-utca 5. szám.
Kármelita épülettel szemben.

30% megtakarítás! Mesés olcsó árak!

3000 méter ruhakelme, aljakra, kosztümekekre és bluzokra alkalmas **maradékokban.**

500 tucat női- és férfi zsebkendő tucatja **60 krtól** kezdve.

1500 pár női klace kesztyű párja **75 kr.**

200 darab klath alsó szoknya darabja **frt. 1.50—3.50-ig.**

250 darab tiszta vászon női ing **darabja** **frt. 1.35.**

200 darab schiffon női ing **darabja** **80—1.80-ig.**

200 darab tiszta selyem gummi-öv **darabja** **95 kr. minden színben.**

200 darab fehér batiszt kötény **25 krtól** **90 krig.**

200 darab fekete Clott kötény **45 krtól** **1.50-ig.**

300 darab mosó kötény **25 krtól** **70 krig.**

Továbbá óriási választék valódi francia szabású Reformfűzőkből, harisnyák, ridikülök. Színházi és meleg fejszálak, csipkék, szalagok és ruhadíszekből.

SZENZATÍO az összes raktáron levő kezdett és előnyomatott kézimunkák, valamint a hozzávaló anyagok teljes kiárusítása végett **50%-al** leszállított ában adatnak el.

Férfi divatcikkek u. m. ingek, nyakkendők, gallérok, kézelők, zoknik, meleg alsó ruházatok, még soha nem létezett olcsó árakban adatnak el.

30% megtakarítás! Mesés olcsó árak!

Karácsonyi ajándékoknak legolcsóbb bevásárlási forrása.

A Liniment. Capsici comp.,
a Richter-féle Horgony-Pain-Expeller pótléka.
Ezen elismert kitűnő és fájdalomcsillapító bedörzsölő használt háziápolásnál, — a mely minden gyógyterületen kapható, — mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre és a Richter cégre.

Asztal
BU
Alakult 18